

POSTANOWIENIE

Dnia 6 października 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Halina Kiriło

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z odwołania A. S.

przeciwko V. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G.

o wynagrodzenie, diety, ryczałty za dojazdy, ekwiwalent za urlop,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Společnych w dniu 6 października 2020 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 25 maja 2020 r., sygn. akt III APa (...),

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Powód A. S. wystąpił przeciwko V. spółce z o.o. w G. z pozwem o zapłatę zaległych składników wynagrodzenia, oznaczając wartość przedmiotu sporu na kwotę 117.171 zł. Pismem z 27 lutego 2017 r. pełnomocnik powoda cofnął pozew co do kwoty 43.677,89 zł i podtrzymał powództwo co do kwoty 73.496,11 zł.

Sąd Okręgowy w P., wyrokiem z 31 stycznia 2019 r., zasądził od pozwanej spółki na rzecz powoda kwotę 7.290,28 zł tytułem diet wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie oraz kwotę 1.847,43 zł tytułem dodatku za pracę w niedziele i w dni wolne od pracy, dodatku za pracę nocną oraz ekwiwalentu za urlop. W zakresie kwoty 43.677,89 zł Sąd pierwszej instancji postępowanie umorzył (w związku z cofnięciem pozwu), zaś w pozostałym zakresie powództwo oddalił.

Sąd Apelacyjny w (...), wyrokiem z 16 lipca 2019 r., oddalił apelację A. S. od wyroku Sądu Okręgowego w P. z 31 stycznia 2019 r. W apelacji – zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego jedynie częściowo, co do oddalenia powództwa w zakresie kwoty 37.673,25 zł – powód oznaczył wartość przedmiotu zaskarżenia (apelacyjnego) na kwotę 37.673,25 zł. Sąd Okręgowy wezwał pełnomocnika powoda do uiszczenia opłaty od apelacji w kwocie 30 zł (k. 695). Powód uiścił opłatę podstawową od apelacji (k. 697).

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego wniósł pełnomocnik powoda (k. 782).

W skardze kasacyjnej, wniesionej 11 grudnia 2019 r., skarżący określił wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 37.673,25 zł. W związku z tym Sąd Apelacyjny wezwał pełnomocnika powoda do uiszczenia opłaty stosunkowej od skargi kasacyjnej w kwocie 1.884 zł (k. 794). W terminie zakreślonym do uiszczenia opłaty od skargi, skarżący złożył wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w zakresie zwolnienia od opłaty od skargi kasacyjnej (k. 796).

Postanowieniem z 31 stycznia 2020 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił wniosek powoda o zwolnienie od opłaty od skargi kasacyjnej (k. 810). Odpis postanowienia został doręczony pełnomocnikowi skarżącego 6 lutego 2020 r. (k. 811). W dniu 13 lutego 2020 r. pełnomocnik skarżącego złożyła wniosek o sporządzenie uzasadnienia postanowienia z 31 stycznia 2020 r. oraz uiściła opłatę od wniosku o uzasadnienie (k. 813 i 814).

Należna opłata od skargi kasacyjnej, w wysokości 1.884 zł, nie została uiszczona w ustawowym terminie, który upłynął 13 lutego 2020 r.

Sąd Apelacyjny w (...), postanowieniem z 25 maja 2020 r., odrzucił wniosek o sporządzenie uzasadnienia postanowienia z 31 stycznia 2020 r. (pkt 1) oraz odrzucił skargę kasacyjną (pkt 2).

W uzasadnieniu postanowienia o odrzuceniu skargi kasacyjnej Sąd Apelacyjny argumentował, że przy uwzględnieniu występującej w sprawie wartości przedmiotu sporu (117.171 zł) oraz wskazanej w skardze kasacyjnej wartości przedmiotu zaskarżenia (37.673,25 zł) jest oczywiste, że opłata stosunkowa od skargi kasacyjnej naliczona przy uwzględnieniu art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r.,

poz. 1469) wynosi 1.884 zł. Od skargi kasacyjnej powinna być uiszczona opłata stosunkowa, a nie podstawowa. Oczywiście jest także, że opłata w tej wysokości nie została uiszczona w terminie (art. 112 ust. 2 i 3 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych). Przewidziany w powołanym przepisie tygodniowy termin na wniesienie opłaty upłynął bezskutecznie, mimo złożenia 13 lutego 2020 r. wniosku o sporządzenie uzasadnienia postanowienia oddalającego wniosek o zwolnienie od opłat, rozumianego jako zapowiedź zażalenia. Sąd Apelacyjny przypomniał, że postanowienie oddalające wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, wydane przez sąd drugiej instancji, nie podlega zażaleniu (art. 394¹ k.p.c. i art. 394² k.p.c.) w związku z czym wniesienie niedopuszczalnego zażalenia czy wniosku o uzasadnienie nie przerywa biegu tygodniowego terminu, przewidzianego w art. 112 ust. 3 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Skarżący wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z 25 maja 2020 r., zaskarżając je w części obejmującej odrzucenie skargi kasacyjnej.

W zażaleniu skarżący podniósł zarzut naruszenia art. 35 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych przez ustalenie, że powód powinien opłacić złożoną skargę kasacyjną opłatą stosunkową, w sytuacji gdy pierwotnie określona wartość przedmiotu sporu została zmodyfikowana jeszcze na etapie postępowania przed sądem pierwszej instancji, a ponadto określona w skardze kasacyjnej wartość przedmiotu zaskarżenia nie przekracza kwoty 50.000 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest nieuzasadnione i z tej przyczyny zostało oddalone.

W szczególności – wbrew twierdzeniom zażalenia – nie doszło do naruszenia art. 35 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Przepis ten (w obecnym brzmieniu) stanowi, że w sprawach z zakresu prawa pracy od pracodawcy pobiera się opłatę podstawową wyłącznie od apelacji, zażalenia, skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Jednakże w sprawach, w których wartość przedmiotu sporu przewyższa kwotę 50.000 złotych, od pracownika i pracodawcy pobiera się opłatę stosunkową od wszystkich podlegających opłacie pism.

Z przepisu tego wynika, że w sprawach, w których wartość przedmiotu sporu (sporu, a nie zaskarżenia) nie przewyższa kwoty 50.000 zł, pracownik jest ustawowo zwolniony od opłat sądowych od pism procesowych (co wynika z art. 96 ust. 1 pkt 4 ustawy o kosztach sądowych, zgodnie z którym nie ma obowiązku uiszczenia kosztów sądowych pracownik wnoszący powództwo albo składający wniosek o wszczęcie postępowania nieprocesowego, z zastrzeżeniem art. 35 ust. 1 zdanie drugie). Z kolei w sprawach, w których wartość przedmiotu sporu (sporu, a nie zaskarżenia) przewyższa kwotę 50.000 złotych, od pracownika pobiera się opłatę stosunkową od wszystkich podlegających opłacie pism.

Wykładnia art. 35 ust. 1 zdanie drugie ustawy o kosztach sądowych jest utrwalona w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. przykładowo postanowienia: z dnia 20 maja 2008 r., II PZ 7/08, LEX nr 786750; z dnia 28 maja 2008 r., I PZ 11/08, LEX nr 786740; z dnia 16 lipca 2014 r., II PZ 11/14, LEX nr 1777875).

Opłacie sądowej podlega skarga kasacyjna wniesiona w sprawie z zakresu prawa pracy, natomiast rodzaj opłaty jest uzależniony od wartości przedmiotu sporu, określonej według reguł zawartych w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego (art. 19 i nast.). Treść zdania drugiego art. 35 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych jest wyraźna i wynika z niej wprost, że rodzaj opłaty w sprawach z zakresu prawa pracy (podstawowa, stosunkowa) zależy od wartości przedmiotu sporu przewyższającej 50.000 zł, a nie od wartości przedmiotu zaskarżenia.

W rozpoznawanej sprawie wartość przedmiotu sporu wynosiła od początku ponad 50.000 zł. Powód określił ją w początkowym stadium procesu na kwotę 117.171 zł. Następnie ograniczył powództwo, cofając pozew co do kwoty 43.677,89 zł. Jednak nawet po cofnięciu pozwu w tym zakresie wartość przedmiotu sporu przewyższała kwotę 50.000 zł. Oznacza to, że zarówno od apelacji, jak i od skargi kasacyjnej od powoda powinna być pobrana opłata stosunkowa, wynosząca 5% wartości przedmiotu zaskarżenia (art. 13 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych).

Prowadzi to do wniosku, że zarówno zarządzenie wzywające pełnomocnika powoda do uiszczenia opłaty stosunkowej od skargi kasacyjnej, jak i postanowienie o odrzuceniu skargi z powodu nieuiszczenia tej opłaty, były prawidłowe i nie naruszały art. 35 ust. 1 zdanie drugie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

W zażaleniu wniesionym w imieniu powoda nie poddano ocenie Sądu Najwyższego (na podstawie art. 380 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. i art. 394¹ § 3 k.p.c.) postanowienia Sądu Apelacyjnego oddalającego wniosek powoda o zwolnienie go od opłaty sądowej od skargi kasacyjnej, w związku z czym Sąd Najwyższy nie mógł zająć się tym zagadnieniem.

Z tych przyczyn zażalenie podlegało oddaleniu na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁴ k.p.c.